

Asia: VN/1872/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi automaatio- ja latauspistelain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne

Suomen lämmöneristevalmistajien yhdistys Finnisol ry kiittää mineraalivillavalmistajien edunvalvontaorganisaationa mahdollisuudesta lausua rakennusten energiatehokkuutta koskevaan sääntelyyn.

Finnisol ry edustaa merkittävää osaa kotimaisesta lämmöneristeiden valmistuksesta ja on vanhin edunvalvojaorganisaatio alallaan. Mineraalivilla on luotettu, luonnollinen ja kestävä eristeratkaisu, jolla on jo pitkälti yli puolen vuosisadan kokemukset Suomen olosuhteissa ja mittavat tuotekehityspanostukset tukenaan sopeuduttaessa huomisen ilmastoon.

Mineraalivillalla on ratkaistu vuosikymmenien saatossa yhteiskunnallisesti merkittävät haasteet niin rakennusten paloturvallisuuden kuin eristämisen sisäilma- ja kosteusturvallisuuden saralla, parannettu rakennusten äänimaailmaa merkittävästi sekä poistettu luonnontuotteisiin pohjautuvia eristämiskäytöksiä piinanneet homeenkasvun ja hyönteisten aiheuttamat haitat. Mineraalivillan käytön voidaan luotettavasti sanoa olevan kestävästä rakentamisesta.

Direktiivin voimaansaattamisesta

Rakennusten energiatehokkuuden edistäminen kaikin kansantaloudellisesti kestävin tavoin on Finnisol ry:n mielestä kannatettavaa ja tarkoituksenmukaista huomioiden Suomen valtion ilmastositoumukset ja Suomen kansalaisten etu pitkällä tähtäimellä.

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin päätavoitteen, energiatehokas ja päästötön rakennuskanta Euroopassa vuonna 2050, saavuttamiseksi on tärkeää direktiivin voimaan

saattamisessa ottaa huomioon samanaikaisesti sekä toimenpiteiden yleinen sosiaalinen ja yhteiskunnallinen hyväksyttävyyttä että toimenpiteiden käytännön rahoitettavuus. Mikäli energiatehokkuusdirektiivin voimaansaattamisella aiheutetaan yleiseltä hyväksyttävyydeltään kestäättömiä vaatimuksia ilman, että niiden toteuttamiseen kohdistetaan uusia rahoitusmekanismeja tai liiketoimintamalleja, asetetaan päätavoitteen sosiaalinen ja yhteiskunnallinen hyväksyttävyyttä kyseenalaiseen valoon ja hidastetaan merkittävästi suuren yleisön sitoutumista tavoitteeseen.

Tästä syystä rakennusten energiatehokkuusdirektiivin implementoinnissa tulee pitää tiukasti tähtäimessä direktiivin päätavoite, energiatehokas ja päästötön rakennuskanta vuonna 2050, ja varmistaa, että paitsi kaikki käytettävissä olevat keinot myös uusien ratkaisujen innovointi ja käyttöönotto mahdollistetaan tavoitteen saavuttamiseksi. Erityistä huomiota tulee kiinnittää toimenpiteiden kustannustehokkuuteen päätavoitteen näkökulmasta ja energiatehokkaiden rakennushankkeiden rahoitettavuuden lisäämiseen.

Lausuntomme

2 § Soveltamisala

Ehdotamme soveltamisalaa selkeytettäväksi muuttamalla 2 pykälää 4 momentista alkaen seuraavasti:

Tämän lain 5 b, 5 c, 5 d, 5 e, 6 ja 6 a §:ää sovelletaan rakennuksen sisäpuolella sijaitseviin pysäköintipaikkoihin ja fyysisesti rakennuksen yhteydessä sijaitseviin pysäköintipaikkoihin, kun kyse on sellaisesta rakentamishankkeesta, jonka rakentamiseen on haettava rakentamislain (751/2023) 42 §:n mukainen rakentamislupa.

Tämän lain 5 c, 5 e ja 6 a §:ää sovelletaan, jos laajamittainen korjaus kattaa pysäköintipaikan tai pysäköintipaikan sähköinfrastruktuurin.

3 § Määritelmät

Kannatamme laajamittaisen korjaamisen rakentamislain mukaisen määritelmän lisäämistä tähän lakiin.

Ehdotamme edellä ehdotetun 2 pykälän 4 momentin muutoksen mukaisesti kohtaa 9 poistettavaksi:

9) fyysisesti rakennuksen yhteydessä sijaitsevalla pysäköintialueella autojen pysäköintialuetta, joka on tarkoitettu rakennuksen asukkaiden, vierailijoiden tai työntekijöiden käyttöön ja joka sijaitsee kiinteistöalueella tai rakennuksen välittömässä läheisyydessä;

Edellytämme direktiivin 13 artiklassa teknisiltä järjestelmille asetettujen järjestelmävaatimusten edellyttämistä myös asuinrakennusten seuranta- ja ohjaustoiminnolta.

Ehdotamme ensisijaisesti

seuranta- ja ohjaustoiminnon sisällyttämistä tähän lakiin seuraavalla määritelmällä:

9) seuranta- ja ohjaustoiminnolla tarkoitetaan asuinrakennuksen vaatimukset täyttävää rakennuksen automaatio- ja ohjausjärjestelmää

Ehdotamme toissijaisesti

seuranta- ja ohjaustoiminnon sisällyttämistä eräiden rakennusten teknisten järjestelmien energiatehokkuuden vaatimuksista ympäristöministeriön asetuksen pykälisiin 5§, 6§, 8§, 10§, 12§ ja 14.

Direktiivin artikla 13 edellyttää järjestelmävaatimusten asettamista rakennusten teknisille järjestelmille:

”Jäsenvaltioiden on rakennusten teknisten järjestelmien energiankäytön optimoimiseksi vahvistettava olemassa oleviin tai uusiin rakennuksiin asennetuille energiansäästöteknologioita käyttäville rakennuksen teknisille järjestelmille järjestelmävaatimukset, jotka koskevat kokonaisenergiatehokkuutta, oikeaa asentamista, asianmukaista mitoitusta, säätämistä ja ohjaamista sekä tarpeen mukaan vesikierron tasapainotusta.”

Lisäksi ”Järjestelmävaatimukset on vahvistettava uusille ja olemassa olevat rakennuksen tekniset järjestelmät korvaaville ja parannetuille järjestelmille, ja niitä on sovellettava sikäli kuin on teknisesti, taloudellisesti ja toiminnallisesti toteutettavissa.”

Asetuksessa annetut järjestelmävaatimukset eivät lakiehdotuksessa enää kohdistu asuinrakennuksiin, jos nykyinen rakennuksen automaatio- ja ohjausjärjestelmän määritelmä ei yksiselitteisesti sisällä seuranta- ja ohjaustoimintoa tai seuranta- ja ohjaustoiminnon määritelmä puuttuu.

Ehdotamme kohtia 16-18 poistettavaksi:

16) teknisesti toteutettavissa olevalla ratkaisulla ratkaisua, joka voidaan toteuttaa tekemättä olennaisia muutoksia rakennukseen tai sen lämmitys-, jäähdytys- tai ilmanvaihtojärjestelmään tai näiden yhdistelmiin;

17) taloudellisesti toteutettavissa olevalla ratkaisulla ratkaisua, jossa investoinnista odotettavissa olevat kokonaishyödyt ovat suuremmat kuin investointi- ja käyttökustannukset;

18) toiminnallisesti toteutettavissa olevalla ratkaisulla ratkaisua, jonka seurauksena järjestelmän, rakennuksen tai rakennuksen osan käyttö ei sellaisenaan heikkene tai esty ratkaisun vaikutuksesta.

Vaihtoehtoisesti ehdotamme määritelmät muutettavaksi ristiriidattomiksi rakentamislain 37 §:n esittelymuistion määritelmien kanssa. RL:n esittelymuistion määritelmät ovat:

Teknisesti toteutettavalla tarkoitetaan ratkaisua, joka suunnitellaan ja toteutetaan siten, että muun muassa kosteustekniset, palotekniset, äänitekniset sekä sisäilmasto-olosuhteiden ominaisuudet eivät heikkene.

Toiminnallisesti toteutettavalla ratkaisulla tarkoitetaan ratkaisua, jonka seurauksena rakennuksen käyttäminen aiottuun käyttötarkoitukseensa ei merkittävästi heikkene verrattuna alkuperäiseen ratkaisuun.

Taloudellisesti toteutettavalla tarkoitetaan tarkastelun perusteella kustannustehokkaasti toteutettavissa olevaa ratkaisua.

11 § Muiden kuin asuinrakennuksen varustaminen rakennuksen automaatio- ja ohjausjärjestelmällä

Ehdotamme 11 pykälän 1 ja 2 momentin muokkaamista seuraavasti:

Rakennuksen omistajan on huolehdittava, että käytössä oleva muu rakennus kuin asuinrakennus, jonka

1) lämmitysjärjestelmien tai yhdistettyjen tilojen lämmitys- ja ilmanvaihtojärjestelmien nimellisteho on yli 290 kilowattia tai

2) ilmastointijärjestelmien tai yhdistettyjen ilmastointi- ja ilmanvaihtojärjestelmien nimellisteho on yli 290 kilowattia,

on varustettu rakennuksen automaatio- ja ohjausjärjestelmällä.

Rakennuksen omistajan on huolehdittava 1 tammikuuta 2029 mennessä, että käytössä oleva muu rakennus kuin asuinrakennus, jonka

1) lämmitysjärjestelmien tai yhdistettyjen tilojen lämmitys- ja ilmanvaihtojärjestelmien nimellisteho on yli 70 kilowattia tai

2) ilmastointijärjestelmien tai yhdistettyjen ilmastointi- ja ilmanvaihtojärjestelmien nimellisteho on yli 70 kilowattia,

on varustettu rakennuksen automaatio- ja ohjausjärjestelmällä.

15 a § Eräiden rakennusten vapauttaminen tarkastusvaatimuksesta

Direktiivin mukaan tarkastusvaatimuksista voidaan vapauttaa muutettavien pykälien 11 ja 12 mukaiset rakennukset.

Ehdotamme muutettavaksi yhdistämällä kohdat 1 ja 2 seuraavasti:

Rakennusten energiatehokkuudesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1275 23 artiklan 1 kohdassa säädetyt tarkastusvaatimukset eivät koske 11, 12 ja 14 §:n vaatimukset täyttäviä rakennuksia.

Loppusanat ja kokonaisvaikutusten arviointi

Lopuksi todetaan, että rakennusten energiatehokkuuden parantaminen tulee toteuttaa huomioiden kustannustehokkuuden korostunut merkitys direktiivin päätavoitteen toteuttamisessa. Energiatehokkuuden parantaminen toteutuu kansantaloudellisesti edullisella tavalla vain, jos sen edellyttämät hankkeet ja toimenpiteet ovat oikeasti rahoitettavissa, myös vaipan energiatehokkuuden parantamisen osalta. Osoptimoitujen ratkaisujen summa ei enää riitä tavoiteltaessa päästötöntä rakennuskantaa vuoteen 2050 mennessä.

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin voimaansaattamiseen liittyvien säännösten kokonaisvaikutusten arviointi tulee tehdä ennen kokonaisuuden osien voimaantuloa ja vaikutusten arvioinnin tulee perustua ennen kaikkea kansantaloudellisten vaikutusten arviointiin sisältäen kansallisen kilpailukykyyn parantamisen, kansallisen kiinteistövarallisuuden ylläpitämisen ja hankintahinnaltaan kustannustehokkaiden toteutustapojen arvioinnin.

Rakennusteollisuus RT ry:n ja Rakennustuoteteollisuus RTT ry:n tapaan Finnisol ry korostaa seuranta- ja valmisteluryhmien asiantuntemuksen hyödyntämistä rakennusten energiatehokkuusdirektiivin voimaansaattamisen valmistelussa.

Tuemme mielellämme valmistelua lisätiedoin ja tarvittavin selvityksin.

Suomen Lämmöneristevalmistajien Yhdistys Finnisol ry:n puolesta

DI Petri Backström

Toiminnanjohtaja

+358 50 5211 888

petri.backstrom@rt.fi

Backström Petri
Suomen Lämmöneristevalmistajien Yhdistys Finnisol ry